

ذوق و شهود معرفتی و رای عقل است نه ضد عقل

عضو هیئت علمی بنیاد فردید با اشاره به اینکه انسان خود بنیاد انسانی است که اساس دنیا را بر پایه تعقلش بر خودش بنا گذاشته است تشریح کرد: موجودی که بر اساس تعقل زندگی می کند از ملائک است و موجودی که بر اساس شهوانیت زندگی می کند از بهائم است.

عضو هیئت علمی بنیاد فردید با اشاره به اینکه انسان خود بنیاد انسانی است که اساس دنیا را بر پایه تعقلش بر خودش بنا گذاشته است تشریح کرد: موجودی که بر اساس تعقل زندگی می کند از ملائک است و موجودی که بر اساس شهوانیت زندگی می کند از بهائم است.

به گزارش خبرنگار مهر، درسگفتار "غرب زندگی بحران آخرالزمان کنونی" روز شنبه 22 شهریور با ارائه دکتر پرویز ضیاء شهابی عضو هیئت مدیره بنیاد حکمی و فلسفی دکتر فردید و استاد فلسفه دانشگاه آزاد در محل این بنیاد برگزار شد.

دکتر پرویز ضیاء شهابی در این درسگفتار تصریح کرد: غرب زندگی کتابی است که توسط جلال آل احمد نوشته شده است که به گفته خودش عنوان کتاب را از کلام دکتر فردید برگرفته است. انسان غرب زده از عالم غروب حقیقت و انسان شرقی از عالم حقیقت است.

انسان دارای دو وجه خلقی و حقی است و انسان شرقی بیشتر دارای وجه حقی است ولی انسان غرب زده از وجه حقی دور و به وجه خلقی نزدیکتر است. البته انسان غربی نیز می تواند دچار غرب زدگی شود مثل فلسفه زدگی و دین زدگی. در وجه خلقی سوالاتی پیش می آید که بنای فلسفه است. و در وجه حقی ارتباطی صورت می گیرد که منجر به عرفان می شود.

این استاد فلسفه افزود: در تفاوت فیلسوف و عارف، تفکر فیلسوف به کلام و عقل مبتنی است ولی عارف چیزی را فراتر از کلام و عقل درک می کند. مثلاً ابن سینا گرچه در ابتدا نگاهی استدلال گر و مبتنی بر کلام داشت ولی به مرور چیزی را درک کرد که منجر به حکمت شد شاید از این رو است که بو علی سینا را فیلسوفی حکیم می دانیم. در این مورد دکتر فردید اشاره اش به حکمت براساس قرآن مجید است.

وی تصریح کرد: درواقع انسان فیلسوف نادانی است که در صدد دانا شدن بر می آید که ملاک شناخت و سلطه خود بینایی است. علم یقین در وجهی پایین تر از عین یقین و حق یقین است لذا فلسفه علم حصولی و عرفان علم وصولی است. فلسفه بر پایه اندیشیدن و پرسش بنا می شود. رنه دکارت پدر فلسفه جدید معتقد است می اندیشم پس هستم و آن را مبنا قرار داد. ضیاء شهابی با اشاره به اینکه انسان خودبنیاد، انسانی است که اساس دنیا را بر خودش بنا گذاشته است و بر پایه تعقلش تشریح کرد: موجودی که بر اساس تعقل زندگی می کند از ملائک است و موجودی که بر اساس شهوانیت زندگی می کند از بهائم است.

وی ادامه داد: البته مساله غرب زدگی مساله ایست که در گذشته نیز از آن سخن رفته است. مثلاً سهروردی نیز به آن اشاره کرده است. در واقع انسان غرب زده حقیقت درونی را درست نشناخته است. شاید در تفکر شرقی به این دلیل که نور از مشرق بر می خاسته انسان شرقی را نور محور و دارای شهود و معرفتی خاص می دانند. خواجه نصیر الدین طوسی می گوید: ذوق، کشف شهود و معرفتی بالاتر از عقل است ولی ضد عقل نیست و در و رای عقل قرار دارد.

عضو هیئت علمی بنیاد فردید تاکید کرد: در فلسفه پوپر سعی عالم براین است که ابطال کند قضیه ای را بر پایه برهان عقل. لذا ارسطو در کتاب "برهان شفا" برهان در جهان را به جان تشبیه کرده است.

ضیاء شهابی در پایان افزود: در فلسفه هرمونتیکی یا فلسفه گادامری خوانش های متفاوت از یک متن بیان می شود که در ادبیات فارسی تفاوت خو و خوی و حسن خلق و حسن خلق در بیان غزالی نیز موجود است. در زبان یونان نیز اتوس با (ای کشیده) یعنی عادت و با (زیکما) به معنای علم اخلاق است.